

Kvinnor är eftersökta inom industriföretag

Norrländsk industri behöver rekrytera 20 000 nya medarbetare de närmaste tio åren. Därför behövs nya breda grepp. – För företagen är det jätteviktigt att öppna upp praoplåter och se till att unga får komma ut och se verkligheten, säger Linda Rönnbäck på Teknikcollege Norrbotten.

Olofsfors AB är ett traditionstungt verkstadsföretag som söker nya vägar och vänder sig till unga tjejer. – Jag tycker det ska bli roligt med mycket praktik, möjligheten till arbete efteråt spelar stor roll, säger Klara Lundmark som precis påbörjar en industrilärlingsutbildning. Sidorna 4-5

Inte något resultat vi är nöjda med Sidan 5

Diskuterar maktskifte i Vindeln Sidan 6

Firade 9 000 invånare med centrumfest Sidan 8

Skolelever pratade mat med bönder Sidan 9

Jag försöker alltid kämpa hela vägen Sidan 13

Ellens första travloppseger Sidan 14

Jörgen nödlandade en 747 jumbojet

Som femåring fick han en Boeing 747 jumbojetmodell av sin pappa. Det blev början på en livsresa som tog honom ut i världen. Men det kunde slutat riktigt illa. "Hur du uppfattar världen omkring dig och hur du lever ditt liv avgörs i ditt huvud", säger kapten Jörgen Svedberg, till höger. Sidan 10

Sälja skog? *nya*
Se vår marknadsledande prislista på vår hemsida.

Av och med

N. B. LUNDSTRÖMS
TRÄVAROR-AB

Brattby Såg

Q B I K

Vecka för krisberedskap

SVENSK. Mellan den 26 september till 2 oktober, vecka 39, är det krisberedskapsvecka i landet, detta är med temat matförsörjning. Det är en årlig informationskampanj från MSB för att öka motståndskraften inför samhällskriser och krig. I Vännäs kommer bland annat biblioteket att ha bokutställning om självhushållning och beredskap och kommunen kommer också ställa ut en krislåda där.

Insatsvecka mot viltolyckor

SVENSK. Nationen är på väg in i den period på året där risken för viltolyckor är som störst, passande nog infaller samtidigt Nationella viltolyckorinsatsvecka mot viltolyckor. Viltolyckor råder bland annat bakom uppbyggnaden av det nationella samarbetet kring viltolycksfrågor där cirka 4 500 jägare engagerar sig i eftersök av trafikskadat vilt. Varje län har en länsansvarig jägare respektive polis.

Färre arbetslösa efter pandemin

LÄNET. 1 097 länsbor fick i augusti ersättning från a-kassan vilket är 43 procent färre än före pandemin. Alla län i landet ligger i dag under nivåerna i augusti 2019. "A-kassorna har gjort ett jättejobb med att skapa trygghet och stabilitet under pandemiåren", kommenterar Tomas Eriksson, kanslichef på Sveriges a-kassor, som menar att a-kassan är en billig arbetslivsförsäkring när de ekonomiska orosmolnen hopar sig.

Tjejerna ger ett lyft åt anrikt

OLOFSFORS. Svensk tillverkningsindustri söker arbetskraft med ljus och lykta. På Olofsfors AB är kvinnor eftertraktade och samarbeten med skolor en dörröppnare.

– Jag trivs redan jättebra och ser fram emot tre år av blandad utbildning och praktik, säger Klara Lundmark från Lögdeå, som redan har ena foten inne på fabriken.

I höst började Klara Lundmark gymnasiets industriläringsprogram vid Dragonskolan i Umeå. Utbildningen varvas till hälften med arbetsplatsförlagt lärande och praktiktjänst. Information fick hon av utbildningsanordnarna som besökte Artediskolan innan gymnasievalet.

– Jag tycker det ska bli roligt med mycket praktik, möjligheten till arbete efteråt spelar stor roll, jag har redan anhöriga som jobbar här, säger Klara som precis haft första praktikveckan och har framtiden utstakad.

Efter introduktionen börjar min CNC-utbildning (programmerbar verkstadsmaskin) på stålhådan.

Olofsfors AB är ett världsledande teknikföretag inom stålbearbetning som i år firar 260 år av såltradition på platsen. OFAB har 150 anställda, varav 18 kvinnor, och är en uppskattad arbetsplats och arbetsgivare.

Karin Weinehall började som lärling för 25 år sedan och är transportberedare:

– Jag var med från starten när företaget började roboti-

sera verksamheten. På den tiden var svetsningen mycket tyngre och ackordsbaserad, idag är det en helt annan arbetsplats med mycket hjälpmedel, rent och snyggt med ordning och reda.

Susanne Berggren har jobbat 14 år och är produktionsledare:

– Detta är en jättebra trivsamt arbetsplats, som en stor familj, det är alltid roligt att gå till jobbet, vi har många förmåner och tjänar bra.

För att bredda rekryteringsunderlaget arrangeras snart för första gången Tjejlyftet, som innebär att sex tjejer från högskolans årskurs 7-9 ska erbjudas höstlovsjobb med praktiktjänst under höstlovet.

– De ska få testa på att svetsa och köra truck och få se ett exempel på hela produktionskedjan från beredning till skärbearbetning i lasermaskin, så att de får se hur arbetet går till i verkligheten, säger Susanne.

Att synas är viktigt. I lördags arrangerades öppet hus med över 1 100 nyfikna besökare. Vid plöckroboten som levererar godispåsar står Erik Lundström och

Angelica Gustafsson med barnen Eliott 4 år och Elly 1 år från Tännstrand.

– Kul att få visa barnen hur det ser ut inifrån, säger Erik som jobbar på OFAB.

– Jämställdhet är viktigt för industrin, fler kvinnor betyder fler tanke- och synsätt, jag trivs bra, säger Angelica som jobbar på SCA sågverk i Rundvik.

Anders Wikström är koncernchef på OFAB:

– Kompetensförsörjning är vår absolut viktigaste fråga, företaget blir aldrig bättre än personalen vi har, därför är det jätte viktigt att vi framstår som en attraktiv arbetsgivare och kan attrahera personalen vi behöver.

– Samhället består av ungefär hälften kvinnor och vi går miste om väldigt mycket kompetens om de inte vill jobba hos oss, därför försöker vi få in fler kvinnor på alla platser i produktionen.

– Våra duktiga tjejer bidrar till ett mycket bättre arbetsklimat och bredare kompetenser. Man behöver inte vara stark, det viktigaste är vad man har i huvudet.

FREDRIK BJÄRNESAND

Öppet hus är ett exempel på att vi vill nå ut i vår bygd och närsamhälle för att skapa nyfikenhet och visa upp vilka vi är och vilka möjligheter som finns hos oss.

Anders Wikström, koncernchef och ägare av Olofsfors AB

Kvinnor viktig målgrupp när industrin växer i norr

NORRLAND. Norrland står inför stora utmaningar att bemanna framtidens industrisatsningar. Utan breddad rekrytering blir ekvationen omöjlig.

Frida Anderson arbetar med kompetensförsörjning inom branschorganisationen Teknikföretagen:

– Rekryteringsbehoven i Norrbotten och Västerbotten är exceptionella eftersom det sker så många stora nyetableringar samtidigt, på varje större industrifabrik går åtminstone ett till i underleverantörsled, sedan tillkommer behoven av skola, vård och omsorg i samhället. Det är en jätteutmaning men självklart också en jättemöjlighet.

Teknikföretagen har i decennier haft rekrytering av kvinnor i fokus med hänsyn till att arbetsplatser, kompe-

tenser och produkter behöver avspejla hela samhället.

– Vi rekommenderar medlemsföretagen att samarbeta med skolsystemet, särskilt grundskolan, och att lyfta fram kvinnliga förebilder. Vi stöttar med utbildnings- och pressmaterial.

Linda Rönnbäck är processledare på Teknikcollege Norrbotten. Hon berättar att industrin i övre Norrland behöver rekrytera 20 000 nya medarbetare de närmaste tio åren. Enligt Gymnasieantagningen Västerbottens län antogs i höst 69 sökande till 72 platser på länets industritekniska program, varav 38 behöriga elever sökte utbildningarna som sina förstahandsval.

– För företagen är det jätteviktigt att öppna upp praplatser och se till att unga får komma ut och se verkligheten och att samarbeta

med skolorna om innehållet i utbildningarna så att nifår den kompetens ni behöver.

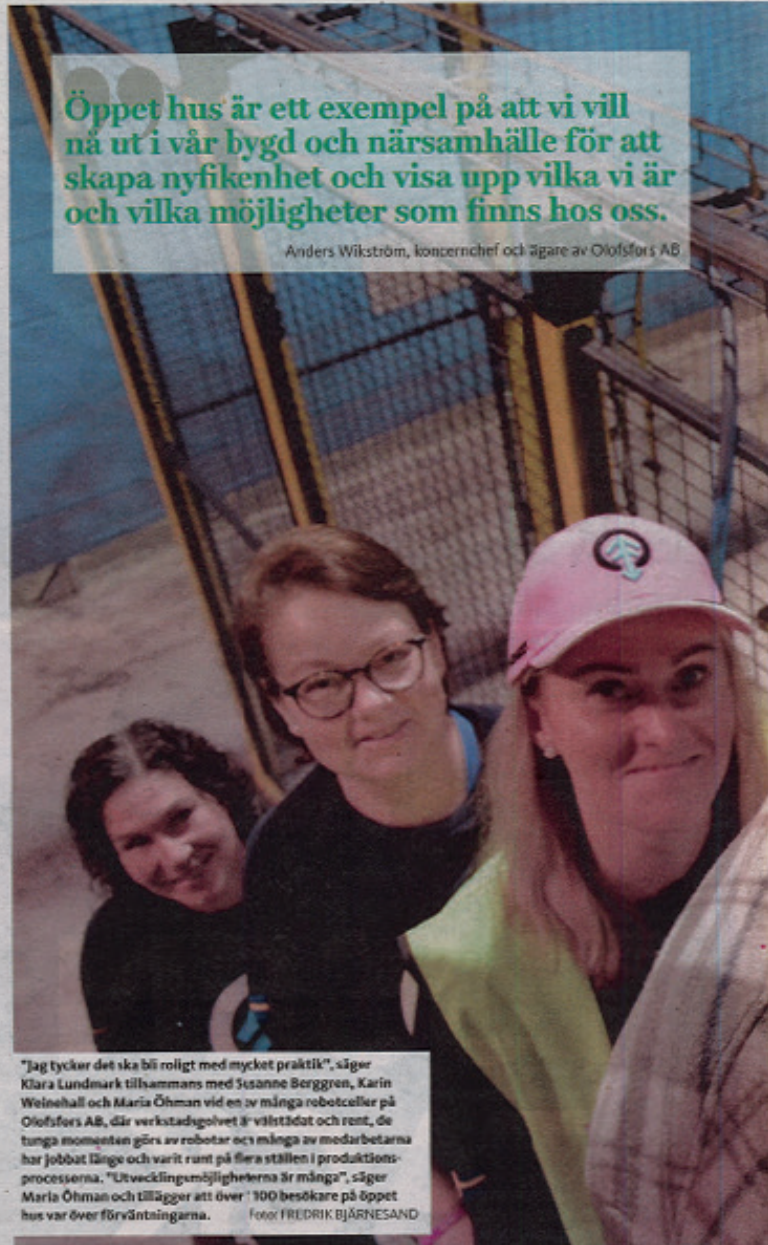
– Det är också jätteviktigt vilken bild av industrin som förmedlas, för till skillnad från handel och restaurang har inte allmänheten insyn i industrins verksamhet. Föräldrarna har en jätteviktig roll som förmedlare.

T2 Q är ett nätverk för kvinnor inom industrin i Norrland med 60-talet medlemmar från 35 företag. Nyligen träffades de i Olofsfors.

Maria Singh är kommunikatör på industriutbildaren T2 och samordnare för T2 Q:

– Vi behöver alla vurna för att berätta om hur dagens industrier ser ut, det är inte längre smutsiga verkstäder utan omväxlande och intressanta arbetsplatser med den senaste tekniken, vi måste få ut budskapet.

FREDRIK BJÄRNESAND

"Jag tycker det ska bli roligt med mycket praktik", säger Klara Lundmark tillsammans med Susanne Berggren, Karin Weinehall och Maria Öhman vid en av många robotceller på Olofsfors AB, där verkstadsjobbet är viltstarkt och rent, de tunga momenten görs av robotar och många av medarbetarna har jobbat länge och varit runt på flera ställen i produktionsprocesserna. "Utvecklingsmöjligheterna är många", säger Maria Öhman och tillägger att över 100 besökare på öppet hus var över förväntningarna. Foto: FREDRIK BJÄRNESAND

Vid plöckroboten som levererade godispåsar på öppet hus står Erik Lundström Angelica Gustafsson och Eliott 4 år med Elly 1 år i barnvagnen. Tryck på knappen och få en godispåse: "Här vill jag jobba!", tänker nog Eliott.

Bonde döms för djurplågeri

UMEÅ. En mjölkbonde i Umeå kommun döms till dagsböter för djurplågeri efter att ha skickat två smärtpåverkade kor till slakteri, utan att ha kontaktat veterinär. Bonden beskriver hur han varit sjuk en period och att han kan ha felbedömt kornas hälsotillstånd innan han skickade dem på slakt. Att slakttransporten försenades ett antal veckor kan också ha inneburit att hälsoläget förvärrades.

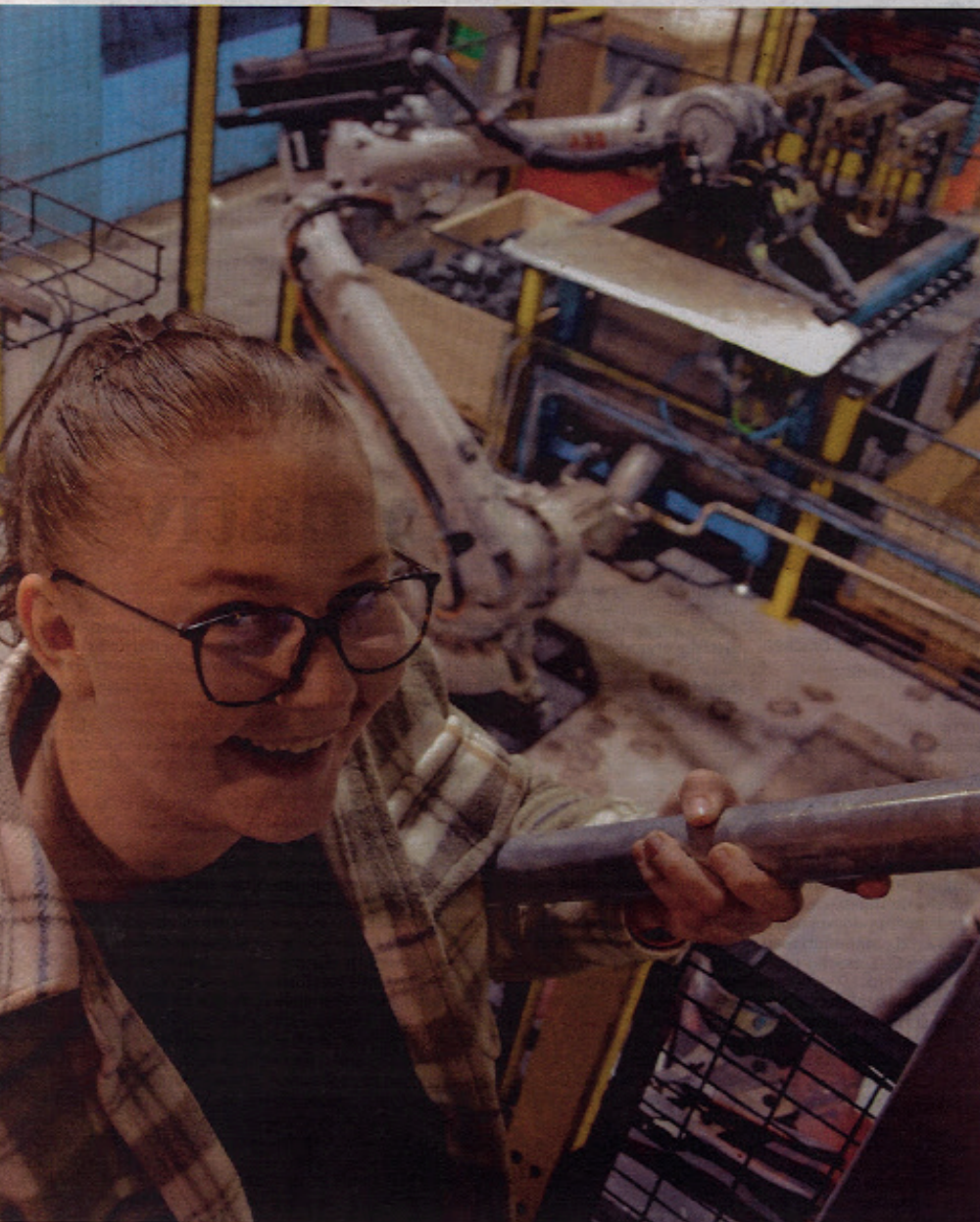
Lex Sarah avslutas i Nordmaling

NORDMALING. I juni rapporterade Västerbottningen om att en tidigare anställd på ett äldreboende i Nordmaling anmälts för övergrepp mot äldre i samband med bristande omvårdnad. Amälan skedde enligt lex Sarah från kommunstyrelsen. Nu har Inspektionen för vård och omsorg, IVO, avslutat ärendet med bedömningen att huvudmannen utrett och åtgärdat i enlighet med Socialtjänstlagen.

Ok till bygglov för Vindelnsradhus

VINDELN. De sex planerade bostadsrätterna på Duvan 6 i Vindeln har fått grönt ljus i sin bygglovsansökan. Bostadsrätterna släpptes för intresseanmälan i somras och fick på kort tid in över 30-talet intressenter. Bygglövet omfattar sex radhus på två våningar och totalt 808 kvadratmeter. Husen får carport och förråd och byggstarten är beräknad till 2023 med inflyttning under 2024.

Industriföretag

"Varje kommun måste nu sätta sig ner i dialog med näringslivet och fråga sig vilka förändringar man vill se framåt", säger Svenskt näringslivs regionchef Mats Andersson. Foto: FREDRIK BJÄRNESAND / ARKIV

Tappar stort i företagsklimat

UMEÅREGIONEN. Med undantag för Umeå kommun så backar alla kommuner i Västerbottningens utgivningsområde i Svenskt Näringslivs företagsranking. Mest avallt är det Vindeln och Nordmaling som gått bakåt sedan förra året.

Alla kommuner i Umeåregionen backar i Svenskt näringslivs företagsranking, det enda undantaget är Umeå som klättrat till plats 144. Största tappet hittar vi i Nordmaling, som backat från plats 52 förra året till att idag ligga på plats 100.

Aven Vindeln tappar rejält från en redan låg ranking förra året (plats 215) till en ännu lägre placering i år (plats 266).

Platsförlusten i Vindeln var väntad trots att kommunen haft som ambition att klättra i rankingen.

– Vi misströstar inte även om det är ett dåligt resultat, det här är sådant som tar tid att vända på, säger Vindelns kommundirektör Therese Berg.

Bland de områden som fått försämrade betyg återfinns bland annat politikers attityder till företagande, konkurrens från kommunen samt tillgång till mobiltjänst och bredband. Bottenbetyget är inom kategorin: tillgång till kompetens, där Vindeln landar på plats 283, vilket är två placeringar lägre än förra året.

– Resultatet speglar hur man kände i början av året och vi upplever i år att vi har fått till en bra samver-

kan och dialog i år som går i en positiv riktning. Men det är absolut inget resultat som vi är nöjda med, säger chefen för kommunal utveckling, Erika Johansson, som just tagit del av siffrorna.

Kommunen jobbar med projekt inom både bostadsförsörjning och bemötande. Men för att få till en förändring krävs även uthållighet menar Erika Johansson.

Nordmaling tappar mest i länet, -48 placeringar från plats 52 till 100.

– Vi minskade mer än vad jag trodde och det är självklart inte bra, säger Madelaine Jakobsson (C), kommunalråd.

Redan efter vårens företagsenkät, som ligger till grund för årets rankingplacering, föll det sammanfattande betygsomdömet från de lokala företagen från 4,03 till 3,78.

När nu rankingplaceringen fastställts är Nordmaling tillbaka under 2016 års nivå.

– Vi analyserar ju självklart och tittar på vad vi behöver göra. Vi har tillfört mer resurser då det gäller både bygglov och tillsyn eftersom synen på servicen har försämrats. Vi håller också på att ta fram en ny näringslivsstrategi och ska bilda ett näringslivsråd. Företagsbesöken fortsätter vi också med och vi behövs titta på upphandlingsarbetet.

– Vi kavlar upp ärmarna och fortsätter detta viktiga arbete. Vårt mål är fortfarande att ligga bland topp 50, avslutar Jakobsson.

JOHN BAKKE
FREDRIK BJÄRNESAND

Öppet hus på OFAB: "Vi har en kompis som jobbar här och har aldrig varit här förut, vi är nyfikna", säger Vicky Gustafsson och David Berggren med Elton och Axel.

Maria Ohman, Ulrica Lundberg, Maria Singh, samordnare, Caisa Johansson och Ulrika Ogestedt är fem av 60-talet kvinnor i T2 Q.

- ▶ Bjurholm: plats 64 (-10 placeringar)
- ▶ Nordmaling: plats 100 (-48 placeringar)
- ▶ Vännäs: plats 102 (-10 placeringar)
- ▶ Umeå: plats 144 (+35 placeringar)
- ▶ Vindeln: plats 256 (-41 placeringar)

John Bakke
Redaktör
0933-77 29 60
john.bakke@
vasterbottningen.se

Elias Liljeström
Reporter
0936-53 25 20
elias.liljestr@
vasterbottningen.se

Gunnar Eriksson
Reporter
090-7113 96
gunnar.eriksson@
vasterbottningen.se

Fredrik Bjärnesand
Reporter
070-6180982
fredrik.bjarnesand@
vasterbottningen.se

Viktor Lagerberg
Digital redaktör
070-245 98 94
viktor.lagerberg@
vasterbottningen.se

Ola Tallbom
Företagsannonser
090-7115 13
ola.tallbom@
vkmedia.se

Ingvar Näsland
Ansvarig utgivare
och chefredaktör
090-7113 82
ingvar.naslund@
tidningarinocv.se

Prenumerationsärenden
Kundservice 090-13 5580
Telefontid: 9-15
kundservice@
vasterbottningen.se
Mer info finns på
www.vasterbottningen.se

Besöksadresser:
Härens väg 121, Vindeln.
Vägar 1012, Vännäs.
Kyrkogatan 3, Nordmaling
Postadress:
Box 3063, 903 02 Umeå
Telefon: 090-7113 82

Webbplats: vasterbottningen.se

Redaktion: redaktionen@
vasterbottningen.se

Politisk redaktör:
Maria Wennberg
debatt@vasterbottningen.se

Tryck: Daily Print, Umeå

Utges av: Tidningar i Norr AB.
Box 3063, 903 02 Umeå

Företagsannonser:
Display 090-7115 00

Distribution:
Vid utbliven tidning kontakta
kundservice 090-13 5580
kundservice@
vasterbottningen.se

Redaktionen ansvarar ej för
insänt icke beställt material.
Eventuell vinstskatt betalas av
vinnaren.

Västerbottningen är medlem
i Tidningsutgivarna (TU).
Uppgåsen är TS-kontrollerad.

Västerbottningens ledarsida präglas av en vision om en livskraftig, växande landsbygd. Genom att spegla förutsättningar samt att visa på goda exempel hoppas vi kunna visa på de möjligheter och den kreativa kraft som finns i små byar och samhällen på landsbygden.
Kontakt: debatt@vasterbottningen.se

Maria Wennberg, politisk redaktör
debatt@vasterbottningen.se

Malin Ackermann

Torbjörn Wennebro

De enkla lösningarnas triumf

I en av de, alltför många, debatterna inför valet ställdes frågan till en av partiledarna vad man vill göra för att hjälpa unga pojkar så att de inte dras in i kriminella gäng. Det förbluffande svaret blev "öka straffen och bura in dom". Antingen förstod inte parti ledaren frågan eller också hade han inget svar och tog till sitt mekaniska mässande om ökade straff.

Några dagar efter valet förundrades kriminologen Lef GW Persson över att partierna på central nivå ägnade den mesta tiden i valrörelsen åt att slå varandra i huvudet om kriminalpolitiken, en fråga där man i stort sett är överens. På följdfrågan om det kommer att minska skjutningarna blev svaret entydigt nej, även om man nu kommer att ösa ännu mer pengar över polisen. GW Persson menar att Sverige har världens mest överorganiserade och centraliserade polis och så länge man inte tar itu med detta kommer ingen förändring att ske.

Kriminalpolitiken är bara ett av många exempel på enkla populistiska (men verkningslösa) lösningar som har präglat valrörelsen och sannolikt också avgjort valutgången. De ökade bränsle- och elpriserna är ett ännu värre exempel. Här påstods helt ogenerat att de höga priserna i båda fallen är hemsnickrade dvs att det är den svenska regeringens fel och inte beror på att Putin skruvat upp oljan.

Och den enkla lösningen som presenterats svenskt riket för att åtgärda den höga elpri-

serna är att bygga ny statligt subventionerad kärnkraft som i bästa fall kan stå klar om 10 år. Detta trots att de som skriker om mer kärnkraft i valrörelsen åtminstone borde veta att de höga elpriserna just nu beror på brist på Europeanivå på grund av kriget i Ukraina och inte på brist på produktion i Sverige. Vi exporterar dock ca 30 TWh el per år att jämföra med vår totala användning på 140 TWh per år.

Också inom sjukvården, som av väljarna anges som den allra viktigaste frågan, presenteras från flera partier förståligtast lösnings som ska leda till en bättre och rättvisare vård. Hur en ny huvudman, med minskat regionalt och lokalt inflytande som följd, ska leda till fler sjukvårdare, fler vårdbiträden, bättre arbetsmil-

jö, kortare köer etcetera är dock höljt i dunkel. Men visst låter det bra.

Årets valrörelse kan säkert sammanfattas på flera olika sätt men en kan vara "De enkla lösningarnas triumf". Åtminstone på kort sikt genom att det sannolikt avgjorde valutgången. Men det kan komma surt efter. Den regering som nu tillträder har att hantera helt andra frågor än de enkla lösningar som man drev i valet. Stigande räntor, hög inflation, fler utsatta människor, ökad arbetslöshet, minskade skatteintäkter gör det sannolikt omöjligt att infria utställda löften om skattesänkningar, sänkt a-kassa och kompensationer till alla som drabbas.

Tänk om partierna hade kunnat föra en sansad debatt om de utmaningar som vi har framför oss bl. a. som en följd av Putins vettlösa angrepp på Ukraina. Och till sist en stilla önskan: Mätte våra lokala företrädare i kommuner och regioner inte hamna i samma förenklade moras som präglat årets valrörelse på central nivå.

Torbjörn Wennebro
debatt@vasterbottningen.se

Ungdomar, satsa på att utbilda er!

REDAKTIONENS RADER

Fredrik Bjärnesand, reporter

På veckans nyhetsuppslag berättar vi om ett av länets industriföretag som vänder sig till unga tjejer för att klara sina kompetensbehov på sikt. Vi får träffa Klara, en målmedveten gymnasietjej, som ser fram emot tre års studier blandat med utbildning och praktik på företaget med goda möjligheter till fast jobb efteråt. Vi får höra att på höstlovet kommer sex tjejer från grundskolan att erbjudas höstlovsjobb med praktiklön på företaget. Vi får veta att kompetensbehoven inom norrländsk tillverkningsindustri är skriande.

Ungdomarna befinner sig i ett guldåge när företagen raggat redan i skolbanken, men i ett

samhällsperspektiv är framtidsscenarioet oroande. För fyra veckor sedan berättade Västerbottningen om kompetensbristen inom offentlig omsorg. Här vilar nu ett stort ansvar på politiker, företagsledare, ja alla som på något sätt är med och bakar den kaka som hela samhället ska leva av, att agera som samarbetspartners och inte som konkurrenter. För utan både tillverkningsjobb inom industrin och servicejobb inom skola, vård och omsorg kan inget samhälle fungera.

Till ungdomarna vill jag bara säga grattis. Ni har nu världens chans att skaffa er en utbildning inom ett område som ni brinner och passar för, oavsett om det är inom omsorgen, på verkstadsgolvet eller teoretiska fortsättningsstudier. Efter utbildningen väntar jobben runt hörnet – och en biljett till ekonomiskt oberoende, personlig frihet och ett gott liv som vuxen.

»»» Hade du kunnat tänka dig att arbeta inom industrin?

Tuva Otterberg och Livia Asplund, årskurs 8 vidortedsskolan Nordmaling
– Om det inte är tungt men bra betalt så kanske, men har ännu inte valt utbildning.

Annelie Friberg, 55 år, Vännäs
– Det är bra arbetsvillkor, man tjänar bra, säger Annelie och menar att det är mycket tyngre inom vården, där hon själv jobbat.

Sofi Lundin, Vindeln
– Nej det är inget jag skulle tänka mig, jag vill jobba med människor och jag tycker det verkar tråkigt och ensidigt.

VÄG363. Längs väg 363 någonstans mellan Rödäsel och Taveljö står skogen i brand av gyllengula löv. Solen som börjat ligga lägre på himlen under eftermiddagarna hjälper också till att lysa upp lövsjycket. Sten i väntar väl kala träd och grått väder, men i alla fall just den här höstdagen är full av både färg och ljus vilket säkerligen var till glädje för flera förbipasserande bilister.
Foto: JOHN BAKKE